

Ο πρωτομάρτυρας Δασκαλογιάννης

Γράφει ο
Γ.Μ. ΜΑΝΟΥΣΣΕΛΗΣ

Στην Ανώπολη Σφακίων την 24η Ιουνίου 2007 θα εορτασθεί για 2η χρονιά, εφέτος, η επέτειος της Επανάστασης του 1770 του πρωτομάρτυρα Δασκαλογιάννη, στο χωριό του, στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου, κοντά στο σπίτι του ήρωα που εκεί ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης.

Στο διβλίο μου "Δασκαλογιάννης ο πρωτομάρτυρας της Επανάστασης του 1770" γράφω σχετικά από ιστορικές πηγές και όλο το ποίημα του Δασκαλογιάννη του αγράμματος ρημαδόρου του Μπαντζελιού που παρακολούθησε από κοντά τα γεγονότα και την επανάσταση και που 16 χρόνια μετά, δηλαδή το 1786, συνέθεσε το ποίημα.

Ως επίσημη εθνική εορτή αναγνωρίστηκε από την πολιτεία να εορτάζεται η επέτειος της Επανάστασης του Δασκαλογιάννη το 1770 την πρώτη Κυριακή μετά την 17η Ιουνίου, ημέρα του τραγικού θανάτου του ήρωα.

Το σχετικό διάταγμα δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως (φύλλο 63Α) στις 27 Μαρτίου 2006. Οι κεντρικές εκδηλώσεις να γίνονται στο δημοτικό διαμέρισμα της Ανωπόλεως του Δήμου Σφακίων, γενέτειρα και επαναστατική έδρα του Εθνομάρτυρα.

Με το ανωτέρω διάταγμα η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων, ο Δήμος Σφακίων τελούν την εορτή με χαιρετισμό από το Δήμαρχο Σφακίων κ. Σήφη Λύκο, το Νομάρχη Χανίων κ. Γρηγόρη Αρχοντάκη και με κεντρικό ομιλητή το Δήμαρχο Χανίων και πρόεδρο ΤΕΔΚ Ν. Χανίων κ. Κυριάκο Βιρβιδάκη. Θέλω να τονίσω μερικά πράγματα σχετικά με το μαρτυρικό θάνατο τον ήρωα.

Ο Δασκαλογιάννης ξεγελάστηκε από τον πονηρό πασά του Ηρακλείου και παρουσιάστηκε με παλικάρια του (82). Εγδάρη με απάνθρωπο τρόπο στην πλατεία Ηρακλείου και τα παλικάρια φυλακίστηκαν στον Κούλε Ηρακλείου.

Άμα εγδάρη ζωντανός ο ήρωας έμεινε άταφος αλλά μετά δύο μέρες τέσσερις γέροι χριστιανοί πήγαν

κρυφά και τον πήραν και σε λάκκο με χώμα τον έθαψαν χωρίς τιμές και καμπάνες. Θα μείνει στην ψυχή μας μέγας και μάρτυρας της Ελευθερίας σύμβολο της Ελευθερίας. Πολλοί έχουν γράψει για τον ήρωα εγώ θα γράψω λίγα λόγια από ιστορίες.

Τι γίνανε οι κόρες του Δασκαλογιάννη; Στο πλάι, πάνω από το Λουτρό κατεβαίνανε με τη μητέρα τους και χιλιάδες γυναίκοπαιδα να μπουέμε στα πλοία να σωθούν. Δεν προλάβαινε. Για την Ανθή δεν γνωρίζομε τίποτα.

Για τη Μαρία όμως γράφουν τα

τουρκικά αρχεία Ηρακλείου ότι την πήρε ένας Τούρκος αξιωματούχος. Τη μεταχειρίστηκε καλά, ήτο καλός και την αγαπούσε. Δεν ήθελε να την στενοχωρεί και την άφηνε να μείνει χριστιανή. Φορούσε σταυρό στο λαιμό, κρυφά δέβαινα. Γέννησε ένα αγοράκι και ασχολήθηκε με την ανατροφή του. Αργότερα αυτό πέθανε και μετά τον θάνατό του και τον άντρα της κατέφυγε στην Τήνο και έγινε καλόγρια.

Δεν ήξερε αν ζουν οι συγγενείς της, ούτε αυτοί ήξεραν για τη Μαρία. Αργότερα στη Μεγάλη Επανάσταση

του 1821 δύο πλοία βρέθηκαν στην Πόλη, κλείστηκαν και δεν μπορούσαν να φύγουν.

Κλείστηκε και το καράβι του Τσελεπή και του αδελφού του, εγγονών του Δασκαλογιάννη, παιδιά του γιου του.

Μια στιγμή δλέπουν μια αρχοντογρια και ήλθε στα καράβια και ρωτούσε αν είναι κανένας για κάτω. Τότε ο Τσελεπής, νέος, ωραίος και υψηλός, καπετάνιος του καραβιού, πήρε το θάρρος και της λέει: "Εμείς κυρά μου είμαστε για κάτω αλλά πώς; Μη σε νοιάζει". Φεύγει αυτή διαστικά και σε λίγο γυρίζει με άδεια στο χέρι. Αμέσως ετοιμάζονται για αναχώρηση. Η περιέργεια έτρωγε τα παιδιά. Ποιά ήταν η γριά και μάλιστα με το σταυρό που σε μια στιγμή αντιλήφθηκαν. Τους αποκάλυψε ότι ήταν κόρη του Δασκαλογιάννη. Αμέσως και ο Τσελεπής και ο αδελφός του της είπαν ότι είναι εγγόνια του Δασκαλογιάννη. Αγκαλιάζονταν ώρα πολύ και φιλιούνταν. Τους έδωσε χρήματα και την αποδιβάσανε στο Μοναστήρι της Τήνου. Όταν τα αποχαιρετούσε τους είπε:

- "Να πάτε παιδιά μου στην Κρήτη να πολεμήσετε κι εσείς για την πατρίδα".

Η Μαρία έμεινε στο Μοναστήρι μέχρι που ο Κύριος την πήρε στους ουρανοί. Ο Τσελεπής στα Σφακιά έγινε καπετάνιος στον αγώνα του 1825 και πολέμησε μέχρι που είδε ελεύθερη την Ελλάδα.

Το όνειρο του παππού τους, του πρωτομάρτυρα Δασκαλογιάννη, πραγματοποιήθηκε, η Ελλάδα είναι ελεύθερη.

Υ.Γ.: Προσεχώς θα γράφομε για την ταλαιπωρία των 82 παλικαριών του Δασκαλογιάννη.